HF-002-001509 Seat No. ________

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June – 2017

Accounting & Finance : Paper - V

(New Course)

Faculty Code : 002
Subject Code : 001509

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

1 તા. 31-3-2015ના રોજનું જીયો કંપનીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. **20**

જવાબદારીઓ	રકમ	મિલકતો		રકમ
ઓર્ડિનરી શેરમૂડી :		જમીન - મકાન (પડતર		
15,000 શેર દરેક		રૂ. 8,00,000)	7,00,000	
રૂ. 100નો પૂર્ણ ભરપાઈ	15,00,000	બાદ : ઘસારો	20,000	6,80,000
શેર પ્રીમિયમ	1,50,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો (પડતર		
અનામત ભંડોળ	8,00,000	રૂ. 14,00,000)	12,00,000	
નફા-નુકસાન ખાતું	2,50,000	– ઘસારો	50,000	11,50,000
6%ના ડિબેન્ચર્સ	10,00,000	મેઈન્સ (પડતર		
બેંક લોન	3,50,000	રૂ. 8,00,000)	6,50,000	
લેણદારો	70,000	– ઘસારો	50,000	6,00,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	30,000	ટ્રાન્સફોર્મર્સ (પડતર		
		રૂ. 10,00,000)	8,00,000	
		– ઘસારો	80,000	7,20,000
		રોકાણો		6,50,000
		સ્ટોક		1,20,000
		દેવાદારો		1,30,000
		રોકડ અને બેંક		1,00,000
	41,50,000			**41,50,000**

વધારાની માહિતી :

(1) વર્ષ દરમિયાન વધારો નીચે મુજબ થયો હતો.
પ્લાન્ટ અને યંત્રો રૂ. 1,00,000, મેઈન્સ રૂ. 50,000, ટ્રાન્સફોર્મર્સ રૂ. 40,000.

(2) તા. 30-6-2014ના રોજ 5,000 ઓર્ડિનરી શેર 10% પ્રીમિયમે બહાર પાડેલ હતા જે પુરા ભરપાઈ થયા હતા.
ઉપરની માહિતી પરથી દ્વિલેખા પદ્ધતિએ મૂડી આવક જાવક ખાતું અને સામાન્ય પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

1 મોનું ઈલેક્ટ્રિક કંપની લિ.નું તા. 31-3-2015ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : **20**

ઉધાર	**રકમ**	**જમા**	**રકમ**
10%ના રોકાણો	25,000	પ્રેફરન્સને શેરમૂડી	25,000
જમીન - મકાન	35,000	ઈક્વિટી શેરમૂડી	75,000
યંત્રો	45,000	10%ના ડિબેન્ચર્સ	30,000
મેઈન્સ	15,000	શરે પ્રીમિયમ	12,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	25,000	લેણદારો	5,000
મોટર્સ	7,500	વીજળીનું વેચાણ	45,000
ફર્નિચર	6,000	કન્ટીજન્સી અનામત	8,000
દેવાદારો	8,000	મરામત અનામત	2,500
વહીવટી ખર્ચા	12,500	ઘસારા ફંડ	15,000
વીજળી ઉત્પાદન ખર્ચ	12,500	મીટર ભાડું	5,000
વીજળી વિતરણ ખર્ચ	3,000	રોકાણો પર વ્યાજ	2,500
ભાડું - વેરા	2,500	ચોખ્ખું મહેસુલી ખાતું (1-4-14)	5,000
પગાર	2,000		
ડીબેન્ચર વ્યાજ	1,500		
મરામત ખર્ચ	1,000		
વીમા પ્રીમિયમ	2,000		
કાનૂની ખર્ચ	1,000		
હાથ પર માલસામગ્રી	10,000		
રોકડ - બેંક	10,500		
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ	5,000		
	2,30,000		**2,30,000**

વધારાની માહિતી :

(1) વર્ષ દરમિયાન મૂડી-મિલકતમાં નીચે મુજબ વધારો થયેલ છે.

ઈક્વિટીશેરમૂડી	રૂ. 25,000
જમીન-મકાન	રૂ. 15,000
મેઈન્સ	રૂ. 5,000
યંત્રો	રૂ. 16,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	રૂ. 7,500

(2) મિલકતોની શરૂઆતની બાકી પર 5% લેખે ઘસારો ગણો.

(3) દર વર્ષે મરામત અનામત ખાતે રૂ. 2,500 તથા કન્ટીજન્સી અનામત ખાતે રૂ. 2000 લઈ જાય છે.

દ્વિલેખા પદ્ધતિ અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

2 એમ. એન્ડ. એમ. ઈન્વેસ્ટમેન્ટ પાસે તા. 1-1-91 રોજ 12% ડિબેન્ચર્સ હતા જેની દાર્શનિક કિંમત રૂ. 75,000 અને પડતર કિંમત રૂ. 72,000 હતી. વ્યાજ 30મી જૂન અને 31મી ડીસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે. દલાલી ખરીદ-વેચાણની બજાર કિંમત પર 1% ગણવામાં આવે છે. **20**

તા. 31-3-91ના રોજ પૂરા તથા વર્ષ દરમિયાન નીચેના વ્યવહારો થયા હતા.

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	બજાર ભાવ	નોંધ
1-4-91	40,000	99%	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-5-91	30,000	101%	વ્યાજ સહિત વેચાણ
1-6-91	20,000	96%	વ્યાજ બાદ વેચાણ
30-11-91	10,000	98%	વ્યાજ સહિત ખરીદી

* મનીષ ઈન્વેસ્ટમેન્ટના ચોપડામાં તા. 31-12-99ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 12% ના ડીબેન્ચરનું ખાતું તૈયાર કરો. સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન લીફો પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

અથવા

2 તા. 1-4-1998ના રોજ મી. જોજો, મોજો લી.ના 12%ના ડિબેન્ચર્સ ધરાવે છે જેની દાર્શનિક કિંમત રૂ. 50,000 અને પડતર કિંમત રૂ. 55,000 છે. વર્ષ દરમિયાન વ્યાજ 31મી માર્ચ, 30મી જૂન, 30મી સપ્ટેમ્બર અને 31મી ડીસેમ્બરના રોજ ગણવામાં આવે છે અને તે પછીના મહિનાના (4) ચોથા દિવસે ચુકવાય છે. **20**

ખરીદ-વેચાણના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે.

તારીખ	દાર્શિનક કિંમત રૂ.	બજાર ભાવ રૂ.	નોંધ
1-6-98	50,000	93	બજાર બાદ ખરીદી
1-8-98	40,000	105	વ્યાજ સહિત વેચાણ
1-12-98	30,000	97.5	વ્યાજ બાદ ખરીદી
1-3-99	20,000	95.5	વ્યાજ બાદ વેચાણ

દલાલી ડિબેન્ચરની બજાર કિંમતના અડધો %(1/2) ગણવામાં આવે છે. મી.જોજોના ચોપડે તા. 31-3-99ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 12%ના ડિબેન્ચર્સનું ખાતું તૈયાર કરો. સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન ફીફો પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

3 શ્રી બિરજુની નીચેની વિગતો પરથી નફાનું નુકસાન દર્શાવતું પત્રક બનાવો. તેમનું હિસાબી વર્ષ 31મી ડિસેમ્બરના રોજ પૂરું થાય છે. **15**

1. બાંયધરીનો સમય — 4 માસ
2. વીમો ઉતરાવેલી રકમ — રૂ. 72,520
3. આગ લાગ્યા તારીખ — 1/5/2014
4. છેલ્લા નાણાકીય વર્ષનો ચોખ્ખો નફો — રૂ. 49,000
5. છેલ્લા નાણાકીય વર્ષનો સ્થિર ખર્ચ — રૂ. 1,05,000
6. વેચાણ : — રૂ.

1-1-2014 થી 1-5-2014	2,10,000
1-1-2013 થી 1-5-2013	2,62,000
1-5-2013 થી 31-8-2013	3,15,000
1-9-2013 થી 31-12-2013	1,22,500
1-5-2014 થી 31-8-2014	52,500

7. 2013ના વર્ષની સમખામણીએ વર્ષ 2014ના વર્ષમાં વેચાણમાં 20% ઘટાડો થશે અને વેચાણ પરના નફાના દરમાં 2% ઘટાડો થશે.

8. આગ બુઝાવવાનો ખર્ચ રૂ. 945 થયો.

અથવા

3 અમન ફુડ્સના કારખાનામાં તા. 31-8-2015ના રોજ આગ લાગી, બધો જ માલ બળી ગયો. તેણે રૂ. 40,000ની વીમા પોલીસી લીધી હતી. નીચેની માહિતીને આધારે વીમાના દાવાની રકમ નક્કી કરો. **15**

વિગત	વર્ષ 2012	વર્ષ 2013	વર્ષ 2014	વર્ષ 2015
શરૂઆતનો સ્ટોક	12,500	20,000	32,500	40,000
વેચાણ	2,50,000	3,25,000	3,60,000	–
ખરીદી	1,75,000	1,95,000	3,05,000	–
ખરીદ પરત	5,000	6,000	4,500	–
વેચાણ પરત	3,500	1,500	2,500	–

વર્ષ 2015ના વેચાણમાં વર્ષ 2014ના વેચાણથી 25% અને ખરીદીમાં 20% નો વધારો થયો છે. વેચાણ પરત અને ખરીદ પરત નથી. વર્ષ 2015 માટે કાચા નફાનો દર અગાઉના ત્રણ વર્ષના કાચા નફાની સરેરાશ મુજબ ગણવામાં આવે છે.

4 (અ) સોહન કોર્પોરેશનનું મૂડી માળખું રૂ. 10,00,000ની ઈક્વિટી શેરમૂડીનું (રૂ. 100 પ્રતિ શેર) બનેલું છે. વેચાણ એકમોમાં 1,00,000 થી 1,20,000 એકમોનો 20% વધારો થાય છે, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 10 છે. એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 6 અને સ્થિર ખર્ચ રૂ. 2,00,000 છે. કરવેરાનો દર 50% ધારવામાં આવે છે. **10**

* તમારે નીચે મુજબ ગણતરી કરવાની છે.

(અ) શેરદીઠ કમાણીમાં ટકાવારી વધારો.

(બ) 1,00,000 એકમો અને 1,20,000 એકમોએ નાણાકીય લીવરેજની કક્ષા.

(ક) 1,00,000 એકમો અને 1,20,000 એકમોએ કાર્યકારી લીવરેજની કક્ષા

(બ) તફાવત : નાણાકીય લીવરેજ અને કાર્યકારી લીવરેજ **5**

અથવા

4 (અ) ડિવિડન્ડ નીતિને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. **10**

(બ) કોઈ પણ એક પર નોંધ લખો : **5**

(1) વોલ્ટરનો ડિવિડન્ડ સંબંધિત અભિગમ

(2) ગોર્ડનનો ડિવિડન્ડ સંબંધિત અભિગમ.

ENGLISH VERSION

1 The following is the Balance Sheet of GIO Co. as on 31/3/2015. **20**

Liabililties	Rs.	Assets		Rs.
Share Capital		**Land & Building** (Cost		
15,000 Equity Shares		Rs. 8,00,000)	7,00,000	
each of Rs. 100		Less : Dep.	20,000	6,80,000
fully paid	15,00,000	**Plant & Machinery** (Cost		
Securities Premium	1,50,000	Rs. 14,00,000)	12,00,000	
Reserve Fund	8,00,000	–Depreciation	50,000	11,50,000
Profit and Loss		**Mains :** (Cost Rs.		
Appr. A/c	2,50,000	8,00,000)	6,50,000	
6% Debentures	10,00,000	– Depreciation	50,000	6,00,000
Bank Loan	3,50,000	**Transfomers** (Cost		
Creditors	70,000	Rs. 10,00,000)	8,00,000	
Provident Fund	30,000	–Depreciation	80,000	7,20,000
		Investment		6,50,000
		Stores		1,20,000
		Debtors		1,30,000
		Cash and Bank		1,00,000
	41,50,000			**41,50,000**

Additional Information :

(1) Addition during the year were as under :
Plant and Machinery Rs. 1,00,000, Mains Rs. 50,000, Transformers Rs. 40,000.

(2) On 30/6/2014, there was an issue of 5,000 equity shares at a premium of 10% which was fully subscribed.
From the above information prepare the Receipt and Expenditure on Capital Account and General Balance Sheet under the Double Account system.

OR

1 The trial Balance of Monu Electricity Co. Ltd. as on 31/3/2015 is as under : **20**

Debit	Rs.	Credit	Rs.
10% Investments	25,000	Preference Share Capital	25,000
Land & Building	35,000	Equity Share Capital	75,000
Machinery	45,000	10% Debentures	30,000
Mains	15,000	Securities premium	12,000
Transformers	25,000	Creditors	5,000
Motors	7,500	Sale of Electricity	45,000
Furniture	6,000	Contingency Reserve	8,000
Debtors	8,000	Repairs Reserve	2,500

Administrative Exp.	12,500	Depreciation Fund	15,000
Generation Cost of Electricity	12,500	Meter Rent	5,000
Depreciation of Cost of Electricity	3,000	Interest on Investments	2,500
Rent and Rates	2,500	Net Revenue A/c (1-4-14)	5,000
Salaries	2,000		
Debenture Interest	1,500		
Repairing. Expenses	1,000		
Insurance Premium	2,000		
Legal Charges	1,000		
Stores on hand	10,000		
Cash/Bank	10,500		
Interim Dividend	5,000		
	2,30,000		**2,30,000**

Additional Inforamation :

(1) Additions during the year are as under :

Equity Share Capital	Rs. 25,000
Land and Building	Rs. 15,000
Mains	Rs. 5,000
Machinery	Rs. 16,000
Transformers	Rs. 7,500

(2) Depreciation is to be charged on the opening balance of the assets at a rate of 5% p.a.

(3) Rs. 2,500 is transferred to Repairs Reserve and Rs. 2000 to Contingency Reserve Account every year.

Prepare Final Accounts as per Double Accounting System.

2 M&M Investment had on hand on 1-1-91 12% Debentures of face value of Rs. 75,000 and cost price of Rs. 72,000. Interest is paid on 30th June and 31st December. Calculate the brokerage 1% on market value in every buying-selling transaction. **20**

The following transactions were made during the year ended on 31-3-91.

Date	Face Value Rs.	Market Value	Note
1-4-91	40,000	99%	Cum. Int. purchase
31-5-91	30,000	101%	Sale cum-int.
1-6-91	20,000	96%	Ex. Int. Sale
30-11-91	10,000	98%	Cum. Int. purchase

Prepare 12% debentures account in the books Manish Investment for the year ending on 31-12-99. Stock is to be valued as per LIFO method.

OR

2 Mr. Jojo held on 1-4-1998 12% debentures of Mojo Ltd. of face value of Rs. 50,000 and cost price of Rs. 55,000. Due dates for interest is 31st March, 30th June, 30th September and 31st December every year. Any interest is actually paid on next 4th day of the month of interest. **20**

He bought and sold the debentures as under :

Date	Face Value Rs.	Market Value	Note
1-6-98	50,000	93	Purchased Ex-interest
1-8-98	40,000	105	Sold Cum interest
1-12-98	30,000	97.5	Purchased Ex-interest
1-3-99	20,000	95.5	Sold Ex-interest

Brokerage is to be paid @ half (1/2) a percent of market value of debentures. Prepare 12% debentures account in the books Mr. Jojo for the year ending on 31-3-99. Stock is to be valued as per FIFO method.

3 Prepare Statement showing Loss or Profit of Shri Birju from the following information. Her accounting year ends on 31st December : **15**

1.	Indemnity Period	4 months
2.	Amount of insurance	Rs. 72,520
3.	Date of fire	1/5/2014
4.	Net profit of last financial year	Rs. 49,000
5.	Fixed expenses of last financial year	Rs. 1,05,000
6.	**Sales :**	**Rs.**
	1/1/2014 to 1/5/2014	2,10,000
	1/1/2013 to 1/5/2013	2,62,000
	1/5/2013 to 31/8/2013	3,15,000
	1/9/2013 to 31-12-2013	1,22,500
	1/5/2014 to 31-8-2014	52,500

7. Sales will decrease 20% and rate of profit will decrease 2% in the year 2014 compared to the year 2013.
8. Expenses of fire prevention were Rs. 945.

OR

3 Fire occurred in the factory of Aman Foods on dt. 31/8/2015. All goods destroyed. They have a policy of fire claim of Rs. 40,000. From the following information calculate the amount of the claim. **15**

Particulars	Year 2012	Year 2013	Year 2014	Year 2015
Opening Stock	12,500	20,000	32,500	40,000
Sales	2,50,000	3,25,000	3,60,000	–
Purchases	1,75,000	1,95,000	3,05,000	–
Purchases Return	5,000	6,000	4,500	–
Sales Return	3,500	1,500	2,500	–

In the year 2015 comparatively to year 2014, sales by 25% and purchase by 20% increase. There is no sales return and purchase return. For the year 2015, the gross profit rate will be decided by Average Gross Profit rate of last three years.

4 (A) The "Capital Structure of the Sohan Corporation consists of Equity Share Capital of Rs. 10,00,000 (100 Rs. Per Share) and Rs. 10,00,000 of 10% Debentures. Sales increased by 20% from 1,00,000 units to 1,20,000 units, the selling price is Rs. 10 per unit. Variable cost Rs. 6 per unit and fixed expenses is Rs. 2,00,000. The income tax rate is assumed to be 50%. **10**

You are required to calculate the following :

(a) The percentage increase in earnings per share.

(b) The degree of Financial Leverage at 1,00,000 units and 1,20,000 units.

(c) The degree of operating leverage at 1,00,000 units and 1,20,000 units.

(B) Difference between Operating Leverage and Financial Leverage. **5**

OR

4 (A) Explain factors affecting to the dividend policy. **10**

(B) Write note on any one : **5**

(1) Walter's Model of dividend relevance.

(2) Gordon's Model of dividend relevance.